Како смањити расходе у здравству

С. Поповић¹

How To Reduce Expenses In Health Service

S. Popovic

Сажетак. Идеја о разматрању проблема смањивања расхода у здравству подстакнута је претходно објављеним текстом „Иницијатива“. Чини нам се да је то био покушај да нам се приближи и објасни како би се могао на другачији начин организовати немедицински сектор у једној здравственој установи.

Сматрамо неопходним да се у коришћењу људског ресурса у немедицинским службама укључи методолошки стандард, што представља један од облика рационализације.

Идеја о новом концепту планирања и сумирања планова у електронској форми, на једном месту, није неостварива. То би, свакако, захтевало квалитетније прикупљање и обраду информација за потребе планирања, скратило време за израду одређених анализа са временским пресецима када је то неопходно, као и саму израду планова, односно, по нашем мишљењу, допринело би другачијем приступу у одређивању обима средстава за финансирање здравствене делатности.

Такође, може се подржати идеја да се послови административног карактера (правни и економски, технички и сл.), са преузимањем извршилаца, могу поверити другим правним субјектима који могу својом иницијативом побољшати и унапредити пословање здравствене установе.

Неопходно је да и други субјекти дају позитивну подршку овој иницијативи, која има своју стручну и практичну компоненту, односно сви заинтересовани субјекти треба да дају свој допринос или изнесу своја запажања о питањима која су иницијативом подстакнута.

Кључне речи: расходи у здравству, немедицински сектор, људски ресурс.

Summary. The idea for consideration of reducing expenses in health service is instigated with the text "Initiative". It seems that it was an attempt to approach and explain how medical department in a health institution can be organized in a different way.

We consider necessary to include methodical standard in using of human personnel in non-medical services, that represents a form of rationalization.

The idea about new conception of planning and summarizing of plans in electronical form in one place, is not unrealizable. It would require better quality of collecting and processing of informations for planning, shorten time of time-analysis when necessary, as well as making plans itself. In our opinion, it would contribute to different access in determination of amounts for financing of health care.

Administrative jobs (judicial, economical, technical), with taking over of executor, could be confided to other legal subjects, that could improve and promote management of health institution.

It is necessary that other subjects give positive acceptance to this initiative, which has its professional and practical component, that means that all interested subjects need to give contribution or observations about the questions instigated by the initiative.

Key words: reducing expenses, non-medical services, human personnel.

¹ Слободан Поповић, Агенција за рачуноводство и маркетинг, Београд.

Увод

Приступ идеји да се област јавних набавки извршава на једном месту јесте оправдан, иако би реализација те идеје захтевала приличне измене у квалитету израде планских докумената.

Такође, сматрамо да би вођење пословања здравствених установа, у рачуноводственом смислу на другачијој основи која се предлаже, могло побољшати и у економском смислу поједноставити технолошке поступке обраде и евиденције, ионако преобимне документације.

У вези са тим, разматрајући аспект *јавних набавки* у здравственим установама, уочено је да већина правних субјеката у овој области *нема посебно организовану службу која је задужена за ову материју*. Опште је запажање да ове послове, поред својих редовних послова, углавном обављају правници, уз помоћ економиста, укључујући и руководиоце установа. Због тога се поставља питање да ли су све јавне набавке обухваћене плановима, да ли се аналитички прате и какви су економски ефекти те потрошње.

Овоме додајемо да би боља организација на овом подручју сасвим сигурно могла побољшати квалитет у реализацији спровођења поступка, узимајући нарочито доследну примену правила прописаних законом. Економика би, такође, у овој области свакако могла бити заступљенија.

Подришка пројекту

Имајући у виду да се послови *јавних набавки могу објединити на једном месту*, ова околност би у својој практичној примени *поједноставила реализацију планова набавки* на начин и у обиму који одговара потребама већине здравствених установа.

Циљ ове поставке био би *успостављање јединственог система јавних набавки* у свим областима које су заступљене или су неопходне у спровођењу програма рада ових правних лица.

Такође, околност да је област рачуноводствене проблематике и финансијског извештавања *међусобно повезана са јавним набавка-*

ма, јер у основи представља јавну потрошњу која се динамички и специфично прати, указује на потребу да *да се ове две врло важне области међусобно повежу јединственим концептом који подразумева планирање, средства финансирања, евиденцију и извештавање*.

Замишљени пројекат иницира потребу да се *планови правних субјеката раде по јединственој методологији* према критеријумима који се по уобичајеној процедури унапред доносе за њихову израду.

Јединствена методологија би омогућила израду поменутих докумената *за више правних субјеката*, чиме би се створили услови за сумирање и аналитичко праћење планских елемената у домену извршења по обиму и средствима, *односно стварање услова за јавне набавке добара и услуга већег обима, које у себи имају заједничку карактеристику*.

Збирни подаци планова могли би се обрађивати и сумирати у електронској форми.

У оквиру *рачуноводствене проблематике, идеја уградње* новијих решења, односно *јединствено методолошко праћење* пословања правних субјеката применом аналитичког оквира контног плана за буџетско пословање, *као и могућност уступања ових послова другим субјектима који се овим професионално баве*.

Пројекат би, такође, могао предвидети повезивање базе података где то није учињено са свим деловима процеса рада унутар здравствене установе, који омогућују улазне компоненте за обраду, праћење токова расхода и прихода, утврђивање резултата, периодичне и годишње извештаје, њихову анализу и податке за потребе одлучивања.

Овоме додајемо да би имплементација пројекта практично омогућила јединствену и рационалнију поставку унутрашње организације у пословању здравствене установе, посебно немедицинског сектора који би се састојао у:

- бољем коришћењу кадровског ресурса,
- потпуном повезивању техничког праћења насталих пословних промена у обиму рада и финализацији обрачуна тог рада,
- квалитетнијом израдом планова рада и

праћењем извршења тог рада,

- квалитетнијом поставком јавних набавки и њиховом повезивању са плановима рада,
- квалитетнијом поставком извештаја о пословању који се достављају органима управљања за потребе одлучивања и екстерно,
- бољом обрадом рачуноводствених података,
- израдом нормативних решења за правилну примену уредбе и контног оквира за буџетско пословање,
- могућност уступања вођења пословања другим професионалним правним субјектима.

Пројекат би могао, између осталог, предвидети ангажовање постојећег броја извршилаца **преузимањем**, уколико би здравствена установа поверила ове послове другом правном лицу, **рационализацију тог броја, као и примену одговарајућег стандарда. У принципу идеја примене стандарда, када је у питању људски ресурс ангажован у немедицинском**

сектору је остварива. Дакле, ова „заборављена“ тема свакако је актуелна и требало би је темељно разрађивати.

Закључак

На основу претходно наведеног могао би се извести закључак да би новија решења могла имати за циљ:

- смањивање броја кадрова и тамо где је то могуће уз примену стандарда,
- постепено побољшање унутрашње организације у смислу изналажења бољих и ефикаснијих решења у процесу,
- обезбеђивање боље информисаности,
- уштеду на трошковима,
- обезбеђивање континуитета у раду,
- ефикасније и брже извршавање наложених задатака који су од виталног интереса у пословању и томе сл.

Литература

1. Циљеви и мере здравствене политике у Србији до 2010. године. Институт за здравствену заштиту здравља „Др Милан Јовановић Батут“, Београд, 1997.
2. Предраг Мићовић: Менаџмент здравственог система. Европски Центар за мир и развој, Београд, 2000.
3. Предраг Довијанић: Савремена организација здравствене службе и установа. Обележја, Београд, 2003.
4. Слободан Цветановић: Економија и здравство. Просвета, Ниш, 1994.
5. Љиљана Гереке: Планирање у здравственом. Научна књига, Београд, 1990.
6. Милан Шкрбић: Увод у економику здравства. Ју мена, Загреб, 1988.